

4. Jurisdiktionsudvalgets overvejelser og forslag

4.1. Jurisdiktionsudvalget har i sin betænkning taget udgangspunkt i, at kravet om dobbelt strafbarhed er en grundlæggende betingelse for jurisdiktion i henhold til det såkaldte aktive personalprincip. Straffeloven indeholder således i dag kun én undtagelse hertil, jf. § 7, stk. 3, om kvindelig omskæring. Kravet kendes endvidere fra lovgivningen i en lang række andre lande som en generel betingelse for at kunne pådømme handlinger foretaget uden for domslandet. Baggrunden for kravet om dobbelt strafbarhed er et grundlæggende hensyn til at sikre forudsigelighed samt indretningssynspunkter, idet en person i almindelighed bør kunne regne med, at vedkommende ikke senere kan strafforfølges, hvis der er handlet i overensstemmelse med den lovgivning, der gælder i det land, hvor handlingen er foretaget.

Udvalget bemærker endvidere, at en fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed i et vist omfang kan opfattes som indblanding i gerningslandets forhold, og at der i forbindelse med overvejelser om at fravige princippet tillige bør indgå hensynet til det samspil mellem flere landes lovgivning, der er indbygget i princippet, herunder spørgsmålet om hvordan man fra dansk side i givet fald ville se på tilsvarende fravigelser i andre landes lovgivning. Hvis andre lande generelt ophævede kravet om dobbelt strafbarhed i deres lovgivning, ville det således betyde, at udlændinge senere ville kunne straffes i deres hjemland for handlinger, der fuldt lovligt er foretaget under ophold i Danmark, eksempelvis homoseksuelt forhold mellem voksne.

Udvalget finder på den baggrund, at der kan anføres en række forhold, der kan tale for, at princippet kun bør fraviges, hvis der foreligger særlige omstændigheder, eller der i øvrigt er et særligt behov herfor. Udvalget bemærker i den forbindelse, at der kan tænkes tilfælde, hvor der i international sammenhæng er bred tilslutning til at anse en handling som så alvorlig, at strafforfølgning bør være mulig uafhængig af gerningslandets lovgivning. I disse tilfælde, hvor der er en international forståelse af, hvornår en handling har en sådan alvorlig karakter, vil der ofte foreligge internationale konventioner mv., der forpligter de tiltrædende stater til at kriminalisere og have straffemyndighed i forhold til handlinger omfattet af konventionens anvendelsesområde. I forhold til sådanne konventionsregulerede forbrydelser vil dobbelt strafbarhed allerede efter gældende dansk ret være uden betydning for spørgsmålet om dansk jurisdiktion, idet straffelovens § 8, nr. 5, der vedrører handlinger, som er omfattet af mellemfolkelige overenskomster, ifølge

hvilke Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning, ikke stiller krav om dobbelt strafbarhed.

Udvalget fremhæver, at der i relation til seksuel udnyttelse af børn foreligger en række internationale instrumenter, der forpligter de tiltrædende stater til at sikre beskyttelse af børn mod sådanne overgreb, herunder FN's børnekonvention, den valgfri protokol hertil om salg af børn, børneprostitution og børnepornografi, ILO-konvention nr. 182 om børnearbejde og EU-rammeafgårelsen om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi. Danmark har undertegnet og ratificeret disse instrumenter. Udvalget bemærker, at ingen af disse internationale retsakter er mellemfolkelige overenskomster af en sådan karakter, at retsforfølgning i Danmark i medfør af straffelovens § 8, nr. 5, kan gennemføres uafhængig af, om den pågældende handling er strafbar i gerningslandet.

Vurderingen af, om der er behov for en isoleret dansk løsning på området, således at der i sager om seksuel udnyttelse af børn i udlandet er dansk straffemyndighed uafhængigt af kravet om dobbelt strafbarhed, beror efter udvalgets opfattelse primært på overvejelser af mere retspolitisk karakter. På den baggrund har udvalget begrænset sig til at pege på, at der – hvis en sådan regulering ønskes gennemført i forhold til seksuel udnyttelse af børn i udlandet – efter udvalgets opfattelse kan overvejes to mulige modeller, jf. herom nedenfor.

Udvalget fremhæver i den forbindelse, at der er tale om et område, hvor et beskyttelsesbehov allerede er anerkendt i international sammenhæng i form af forskellige instrumenter med varierende grad af forpligtelser for de tiltrædende stater, og at en sådan regulering, hvorefter personer med dansk tilknytning, som foretager seksuelt misbrug af børn i udlandet, skal være undergivet dansk straffemyndighed uafhængig af indholdet af gerningsstedets lovgivning, vil være i overensstemmelse med intentionerne bag FN's børnekonvention og de øvrige nævnte instrumenter. I tilfælde af, at ikke alle lande lever op til instrumenternes forpligtelse til at beskytte børn mod seksuelt misbrug, herunder ved strafferetlige tiltag, kan Danmark med en sådan regel siges at varetage hensynene bag instrumenterne og bidrage til en effektiv international beskyttelse som tilsigtet heri. Selv om FN's børnekonvention således ikke forpligter til en regulering, hvorefter der ses bort fra kravet om dobbelt strafbarhed, er det utvivlsomt, at konventionen berettiger hertil. Reguleringen vil netop indebære, at personer med dansk tilknytning ikke vil kunne udnytte en eventuel manglende efterlevelse af børnekonventionen i andre lande,